

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

3 juni 2025

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Interbestuurlijk toezicht bij huisvesting statushouders

Advies

1. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten waarin Gedeputeerde Staten hen informeren over de wijze waarop Gedeputeerde Staten invulling geven aan het interbestuurlijk toezicht (IBT) op de gemeentelijke taakstelling voor huisvesting van statushouders.
2. Vast te stellen de publieksamenvatting over de wijze waarop Gedeputeerde Staten invulling geven aan het interbestuurlijk toezicht (IBT) op de gemeentelijke taakstelling voor huisvesting van statushouders.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

1. GS-brief aan PS- Interbestuurlijk toezicht bij huisvesting van statushouders

1 Toelichting voor het College

Tijdens de commissievergadering Bereikbaarheid en Wonen op 9 april 2025 is toegezegd Provinciale Staten, hierna te noemen PS, te informeren over de invulling van het interbestuurlijk toezicht op de gemeentelijke taakstelling rond huisvesting van statushouders.

De brief geeft inzicht in het wettelijk kader, de rolverdeling tussen Gedeputeerde Staten - hierna te noemen GS - en PS, de wijze van toezicht houden (waaronder de interventieladder) en de bestuurlijke afwegingsruimte, zoals de toepassing van het criterium overmacht. De aanleiding is dat op dit moment acht gemeenten op de drempel staan van een mogelijke indeplaatsstelling. Om die reden wordt transparantie geboden over het afwegingskader en de proportionaliteit van dergelijke besluiten.

PS hebben geen formele rol in het besluit tot indeplaatsstelling, maar wel een controlerende rol ten aanzien van het bredere toezichtbeleid. Door deze brief worden PS geïnformeerd over de werkwijze van GS.

Waarom dit voorstel?

- Invulling geven aan de toezegging aan PS op 9 april 2025;
- Transparantie bieden over de wijze waarop GS gebruik maakt van de IBT-bevoegdheid;
- Anticiperen op politieke vragen vanuit PS over proportionaliteit, motivering en rechtsgrond van mogelijke indeplaatsstelling.

Wat is het doel van het besluit?

Informeren van PS over het beleid en de uitvoering van IBT bij de taakstelling voor huisvesting van statushouders, en het helder positioneren van de rollen van GS en PS.

Financieel en fiscaal kader informeren PS

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 6 - Sterke steden en dorpen in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader interbestuurlijk toezicht

Het generieke interbestuurlijk toezicht is een wettelijke taak van de provincies. Het vindt zijn basis in de Wet revitalisering generiek toezicht (Stb. 2012, 233), die op 1 oktober 2012 in werking trad. Provincies kunnen binnen dit wettelijk kader zelf invulling geven aan het interbestuurlijk toezicht.

Het beleid van Zuid-Holland is vastgelegd in de GS-notitie 'Generiek interbestuurlijk toezicht – van reactief naar proactief' van 19 juni 2021. Hierin is bepaald dat GS met alle Zuid-Hollandse gemeenten een nieuwe bestuursovereenkomst sluiten.

Met ingang van 1 januari 2022 is de 'Bestuursovereenkomst generiek interbestuurlijk toezicht 2022' in werking getreden. In deze bestuursovereenkomst is afgesproken dat de nadere uitwerking van het generieke interbestuurlijk toezicht wordt vastgelegd in het 'Uitvoeringsprogramma generiek interbestuurlijk toezicht Provincie Zuid-Holland 2022' (PZH-2021-776708888, DOS-2021-0000751)

Eén van de toezichtsgebieden op de gemeenten is de huisvesting van vergunninghouders. In het Aanvullend beleidskader huisvesting vergunninghouders 2020 (PZH-202-0001971) staan de kaders waarbinnen GS invulling geven aan het interbestuurlijk toezicht.

- GS hebben op grond van artikel 124 Gemeentewet de bevoegdheid tot indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing. Deze bevoegdheid is op grond van dit artikel exclusief aan GS voorbehouden. PS hebben geen besluitvormende, maar een controlerende rol naar GS toe. De manier waarop deze bevoegdheid wordt uitgeoefend is uitgewerkt in het Aanvullend beleidskader huisvesting vergunninghouders 2020.

2 Voorafgaande besluitvorming

- Vaststelling van het Uitvoeringsprogramma generiek interbestuurlijk toezicht 2024 (PZH-2024-851462422).
- Vaststelling van het Aanvullend beleidskader huisvesting vergunninghouders.
- Commissievergadering Bereikbaarheid en Wonen op 9 april 2025: toezegging om PS te informeren.

3 Proces

- Er zijn momenteel acht gemeenten waar mogelijk een indeplaatsstelling dreigt.
- De interventieladder wordt toegepast. Voorafgaand daaraan vinden intensieve gesprekken plaats met betrokken gemeenten.
- In de brief wordt het belang benadrukt van proportionaliteit en bestuurlijke afweging.

Mogelijke politieke gevoeligheid: Staten kunnen aandringen op meer regie, kaders of tussentijdse evaluaties. Een structurele informatievoorziening (bijv. in januari en juli) kan PS beter betrekken.

4 Participatie en rolneming

Er is geen sprake van participatie van externe partijen. Het betreft een toezichtstaak van GS, uitgevoerd binnen het bestaande juridische en beleidsmatige kader.

5 Communicatiestrategie

- Er wordt geen actieve communicatie of publiciteit voorzien.
- Belangrijk om intern te benadrukken dat GS handelt op basis van vastgestelde kaders en niet op basis van willekeur.